Lausuntopyyntö HE 140/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän luominen on erinomainen ja kannatettava kehityssuunta. Tietojärjestelmä vakioi käytäntöjä, lisää maankäytön suunnittelua ja tehostaa maankäytön ja kaavoituksen osapuolten toimintaa sekä parantaa rakentamisen yleistä ennakoitavuutta. Pitkällä aikavälillä lakiuudistuksen kautta saavutetaan myös kustannussäästöjä. Rakennetun ympäristön tiedot hajautuvat tällä hetkellä useisiin järjestelmiin eri tahoille. Tietojen käyttäminen on hankalaa, sillä ne on tallennettu useissa eri muodoissa, tietojen sisällöissä on puutteita ja järjestelmien rajapinnat eivät toimi tai niitä ei ole.

Lakiluonnoksen mukaisen tietojärjestelmän perustamisen, ylläpidon ja kehittämisen keskittäminen yhden valtakunnallisen toimijan vastuulle, Suomen ympäristökeskukselle (SYKE), on myös kannatettava asia. Kuten lakiluonnoksen perusteluissa todetaan, nykyisin eri toimijoiden roolit tietojen keruussa ovat osin epäselvät ja päällekkäistä työtä tehdään paljon kaupunki- ja kuntasektorilla.

Suurin osa yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeistä rakennetun ympäristön tiedoista syntyy, kuten edellä on todettu, kaupunkien ja kuntien työnä. Laissa esitettyjen prosessien toteuttaminen vaatisi uudistuksia edellä mainittujen tahojen tietojärjestelmiin, lisää henkilöstöresursseja ja siirtymävaiheessa mahdollisesti myös valtion taloudellista tukea. Siirtymäajan jälkeen, kun järjestelmä on saatu luotettavasti toimimaan, sen käyttö tulee todennäköisesti vapauttamaan taloudellisia ja henkilöstöresursseja. Varsinkin pienellä kaupungeilla ja kunnilla ei ole tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa taloudellisia voimavaroja näin suuriin ja laajoihin muutoksiin.

Rakennusinsinöörit ja- arkkitehdit RIA ry
Albertinkatu 23 A 13 | PL 357
00121 Helsinki

Y-tunnus 0116831-5
www.ria.fi

Tietojärjestelmän kehittämisessä tulisi huomioida tulevaisuudessa kansallisen järjestelmän päivitettävyys ja uusien rajapintojen käyttöönotto rinnakkaisiin järjestelmiin. Kansalliseen järjestelmään sopisivat tulevaisuudessa hyvin myös rakennuslupien ja rakentamisalan henkilöstöpätevyyksien tietokannat. Nämä tulisi huomioida jo nyt järjestelmän suunnittelussa. Lisäksi järjestelmän tulisi olla kohtuullisin kustannuksin laajennettavissa ja päivitettävissä.

Lain ja annettavien asetuksien tulee mahdollistaa tietojen tietojen saanti myös kuntien ja kaupunkien asukkaille sekä yksityisille toimijoille tietoturvallisuus huomioituna. Näin asukkaat ja muut toimijat saisivat entistä helpommin tietoa mm. kaavoituksesta.

Lähtökohtainen periaate yksityisten toimijoiden osalta tulisi olla ensisijaisesti ilmainen palvelu tai toissijaisesti käytön kattaminen maltillisilla käyttömaksuilla.

Helsingissä 14.10.2022

Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry

Tommi Luukkonen
Puheenjohtaja

Kimmo Sandberg
Toimitusjohtaja

Rakennusinsinöörit ja –arkkitehdit RIA ry on teknillisistä oppilaitoksista ja ammattikorkeakouluista valmistuneiden rakennusalan ammattilaisten sekä alan opiskelijoiden valtakunnallinen liitto. Liitossa on lähes 10.000 jäsentä. RIA on Keskusjärjestö STTK:n jäsenliitto. RIA-liitto täytti 2021 vuonna 70 vuotta.